Vol 40
Nru 204
April - Gunju 2019

L-ART Imqaddsa

RIVISTA BIBLIKA

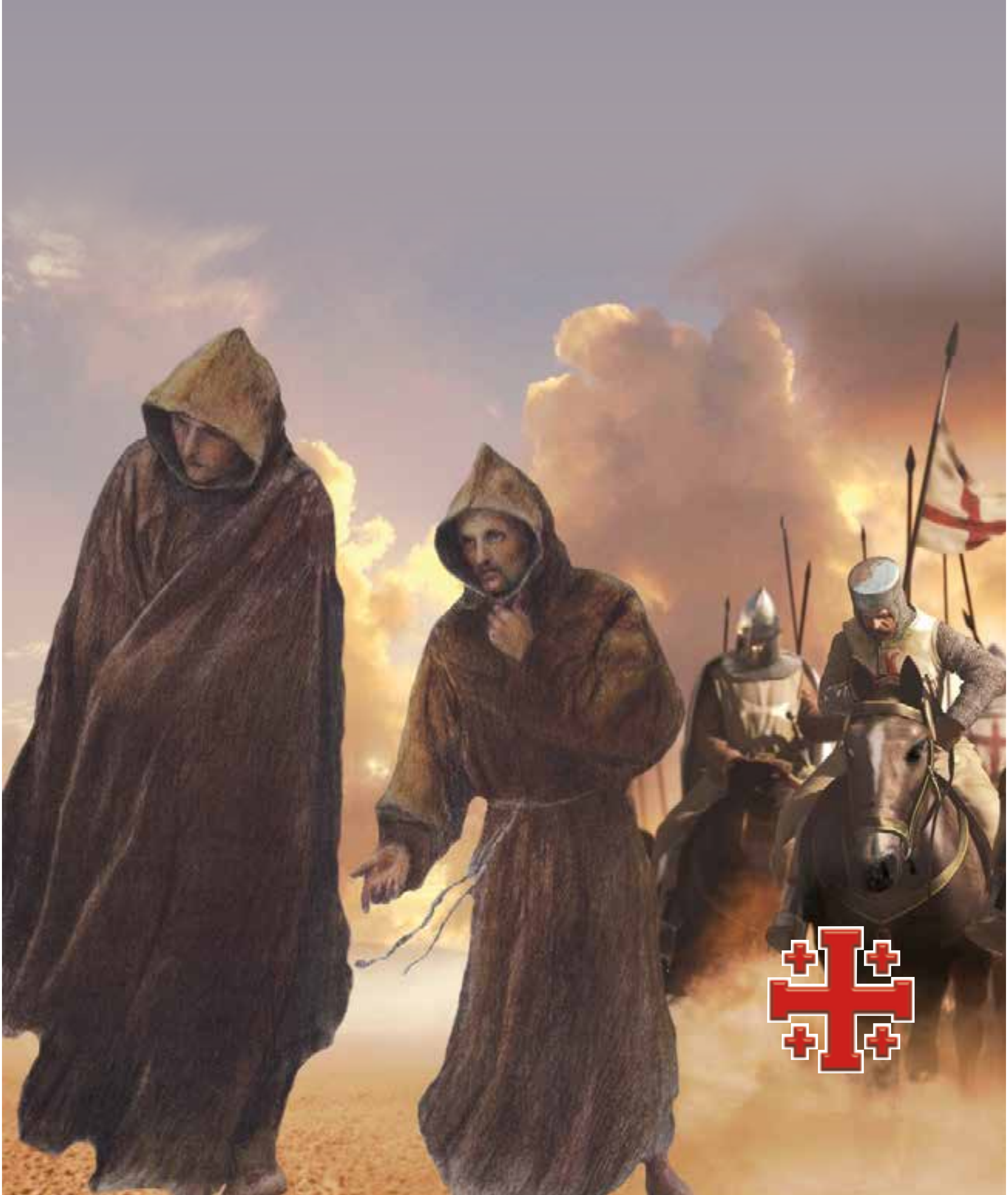

L-ART IMQADDSA

Rivista Biblika
li toħroġ kull tliet xhur
mill-Kummissarjat tal-Art
Imqaddsa tal-Provinċja
Franġiskana Maltija

EDITUR:
P. Twanny Chircop OFM
Kummissarju
tal-Art Imqaddsa

BORD EDITORJAL:
P. Marcello Ghirlando OFM
P. Noel Muscat OFM
Mr. Louis Casha

DISTRIBUZZJONI:
Fra. Lorrie Zerafa OFM

ABBONAMENT:
€10 fis-sena
€15 jew aktar Sostenitur

Kummissarjat
tal-Art Imqaddsa
8, Triq Santa Luċija,
Valletta, VLT 1213
Malta.
Tel: 2124 2254

DISINN U STAMPAR:
Best Print Co. Ltd

Il-Materjal kollu li jidher
f'din ir-Rivista
huwa Copyright ©
tal-Kummissarjat tal-Art
Imqaddsa u l-Edizzjoni
TAU, 2019

comalt@ofm.org.mt
www.ofm.org.mt

Qoxra Quddiem:
San Franġisk u Fra Illuminato jmorru l-Eġittu

Werrej

6

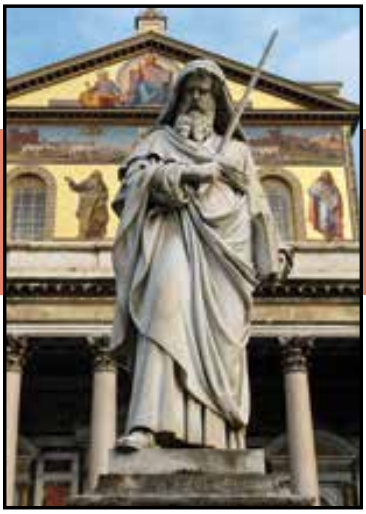

14

18

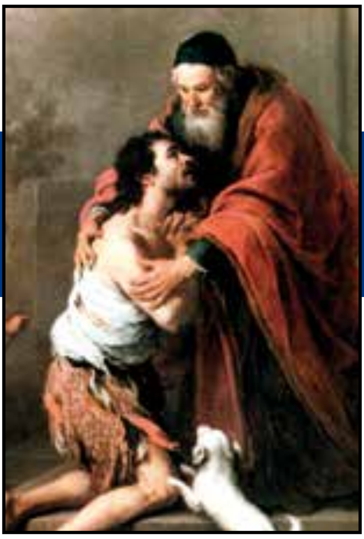

24

6 San Franġisk fl-Art Imqaddsa (ii) (1219 - 2019)

14 Il-Ġustizzja ta' Alla u s-Salvazzjoni

18 L-Intimità li kellu Mosè ma' Alla (2)

24 Il-Parabboli tas-Saltna ta' Alla

31 Nikodemu u l-Mara Samaritana

40 Il-Ħabs ta' Kristu fil-Bażilika tal-Qabar ta' Kristu

31

Editorjal

ta' Patri Twanny Chircop ofm

"L-Art Bejn Ix-Xmara Ġordan u l-Mediterran"

"L-Art bejn ix-Xmara Ġordan u l-Mediterran" hu l-isem li użaw il-kapijiet reliġjużi Kattoliċi tal-Art Imqaddsa, f'dikjarazzjoni li huma ppubblikaw fl-okkażjoni tal-aħħar laqgħa tal-Ordinarji Kattoliċi tal-Art Imqaddsa, fl-20 ta' Mejju 2019. Huma jgħidu: "Din hi l-viżjoni tagħna għal Ġerusalemm u għall-art kollha, li tissejjaħ Israel u Palestina, bejn ix-Xmara Ġordan u l-Baħar Mediterran."

Id-dikjarazzjoni hi ritratt tas-sitwazzjoni soċjali, politika u reliġjuża fl-Art Imqaddsa. Il-kapijiet Kattoliċi huma tal-fehma li wasalna fi stat li fih il-proċess tal-paċi staġna għal kollox, minħabba nuqqas ta' rieda tajba ta' dawk li huma responsabbli. Ir-riżultat hu dak ta' disperazzjoni u skuntentizza li jwasslu għall-vjolenza, jew inkella biex persuni li huma intelliġenti, "jaħarbu" mill-Art Imqaddsa u jmorru jgħixu f'pajjiżi aktar stabbli.

Kif juru b'mod ċar il-kapijiet Kattoliċi, hemm sitwazzjoni li wasslet għal "status quo" li fih ma hemmx tama għal ġejjieni aħjar. Dan għaliex f'dawn l-aħħar snin saru diversi mossi politiċi biex juru b'mod ċar li l-ħolma ta' soluzzjoni ta' żewġ stati, Israel u l-Palestina, spiċċat għal kollox.

Min-naħa ta' Israel hemm sitwazzjoni stabbli li fiha ma fadalx għażla għal mexxejja politiċi alternattivi. Netanyahu reġa' ġie elett bħala prim ministru, u dejjem bl-iskuża tas-sigurtà tal-iStat

…editorjal
L-Art bejn
ix-Xmara Ġordan u
l-Mediterran

ta' Israel, sab l-appoġġ inkondizzjonat tal-President Donald Trump, li f'dawn l-aħħar sentejn ħa deċiżjonijiet arbitrarji u perikolużi għall-proċess ta' paċi, meta ddikjara li jagħraf lil Ġerusalemm kollha kemm hi bħala l-kapitali ta' Israel u li jagħraf li Israel għandu d-dritt li jinkludi l-għoljiet tal-Golan, li okkupa mis-Sirja fl-1967, bħala parti integrali tat-territorju nazzjonali tiegħu.

Min-naħa tal-Palestinjani hemm sitwazzjoni ta' disperazzjoni. Il-Palestinjani huma mifrudin bejn il-partit tal-Fatah ta' Abu Mazen, li jiggverna fuq it-territorji awtonomi tal-Awtorità Palestinjana fix-Xatt tal-Punent, u l-partit ta' Ħamas ta' Ismayil Hanya, li jiggverna fl-iStrixxa ta' Gaza, u li ma jagħrafx lil Israel id-dritt li jeżisti bħala Stat lanqas fit-territorji li ġew mogħtija lilu fl-1948. Anke f'dan il-każ ninsabu quddiem "status quo" li ma jinbidilx. Il-Palestinjani ma għandhomx mexxejja ġodda. Għalkemm diversi pajjiżi għarfu lil Fatah u anke taw appoġġ għall-Palestina, imma Israel baqa' iebes li, flimkien mal-iStati Uniti tal-Amerika, ma jirrikonoxxix din il-mossa politika. Mhux biss, imma jrid li l-pajjiżi kollha tad-dinja jiddikjaraw lil Ħamas bħala organizzazzjoni terroristika. F'Gaża s-sitwazzjoni hi waħda ddisprata, b'Israel jattakka depożiti ta' armamenti u jolqot anke ċivili innoċenti u l-Ħamas jisparaw missili bl-addoċċ fuq territorju Israeljan. F'territorju mhux ħafna akbar minn Malta jgħixu madwar 1.8 miljun persuna mdawrin minn kullimkien mill-forzi Israeljani u bla ebda possibilità li joħorġu minn Gaza, fejn hemm diżastru ta' infrastruttura, kura medika, u dak kollu li hu meħtieġ għal ħajja deċenti.

Din il-qagħda ilha għaddejja għal aktar minn 70 sena bla ebda tama ta' soluzzjoni. Fi ftit kilometri tgħaddi mill-modernità ta' bliet Israeljani kbar u żviluppati, bħal Tel Aviv, b'toroq u infrastruttura ġodda u stil ta' ħajja oċċidentali, għal territorji fejn hemm miżerja u faqar li jwasslu għal degradazzjoni tad-drittijiet umani, u dan wara ħajt ta' sigurtà li jaħbi r-realtà minn kapijiet politiċi u turisti.

Il-problema demografika hi serja fil-Palestina, imma qed issir serja wkoll f'Israel, fejn il-popolazzjoni waslet għal 9 miljuni f'pajjiż żgħir u bla riżorsi naturali. Anke l-Israeljani jinsabu mxebbgħin bis-sitwazzjoni ta' "status quo" li fiha min ilu jżomm ir-riedni tal-poter ikompli jirrenja għax ipinġi qagħda li fiha jeħtieġ li l-poplu jiddefendi ruħu mill-estremiżmu u t-terroriżmu.

Il-kapijiet reliġjużi Kattoliċi juru kif jeħtieġ li r-reliġjonijiet li huma dominanti fl-Art Imqaddsa jwasslu messaġġ ta'

għaqda u ta' tama. F'din l-Art hemm diversi reliġjonijiet li jgħixu flimkien, il-Lhud, il-Kristjani, il-Musulmani, id-Drużi. Dawn ukoll juru problemi ta' firdiet bejniethom u anke fi ħdahom stess: il-Lhud Ortodossi kontra l-Lhud Sekulari; il-Kristjani maqsumin fi Knejjes Kattoliċi, Ortodossi, Protestanti; il-Musulmani Sunniti kontra l-Musulmani Xi'iti influwenzati minn Ħiżbollah fil-Libanu mill-Iran; id-Drużi li għalkemm huma meqjusin setta Musulmana, jappoġġjaw lil Israel f'kollox. Kollox juri li l-proċess tal-paċi hu kważi mejjet, u li ma tfaqqax gwerra totali għax ma jaqbel lil ħadd f'din is-sitwazzjoni.

Il-kapijiet reliġjużi Kattoliċi jiddeskrivu tajjeb ħafna s-sitwazzjoni attwali meta jiktbu: "L-iżviluppi reċenti fil-kuntest Palestinjan-Israeljan, il-fatt li nies innoċenti għadhom jiġu maqtula, in-nuqqas ta' tama li xi darba tinstab soluzzjoni dejjiema, u l-falliment tal-komunità internazzjonali li tinsisti fuq l-applikazzjoni tal-liġi internazzjonali biex jiġu salvati l-popli ta' din l-art minn aktar ġlied u disperazzjoni, waslu għall-punt fejn qegħdin nassistu għal aktar estremiżmi u diskriminazzjonijiet. Anke dawk li qabel kienu jippreżentaw ruħhom bħala ħarriesa tad-demokrazija u promuturi tal-paċi, issa saru qawwiet politiċi li jieħdu sehem b'mod partiġjan fil-konflitt."

L-impressjoni tal-pellegrini li jiġu fl-Art Imqaddsa hi waħda pożittiva, ta' pajjiż progredit, bi strutturi turistiċi eċċellenti, b'infrastruttura perfetta. Din hi l-qoxra ta' barra. Anke f'postijiet bħal Betleħem, li tinsab fil-Palestina, l-influss ta' turisti u pellegrini jiżgura ċerta prosperità. Imma tajjeb li din il-qoxra ta' barra ma tkunx l-unika impressjoni, għax dan hu li jridu l-mexxejja politiċi biex hekk idaħħlu l-miljuni mill-industrija turistika. Tajjeb li l-messaġġ tal-kapijiet reliġjużi Kattoliċi jiftaħ l-imħuħ u l-qlub biex, xi darba, din is-sitwazzjoni ta' "status quo" inġusta tispiċċa, biex fl-Art Imqaddsa ma jkunx hemm iżjed distinzjoni bejn ċittadini, residenti, barranin u rifuġjati, imma kull persuna jkollha d-dinjità u l-libertà li tixraq lil kull bniedem li jgħix f'pajjiż li jiftaħar li hu demokratiku u ċivilizzat.